

Què és un delicte i com es denuncia

Què és un delicte?

Com identifico un delicte d'odi?

Com denuncio?

Què passa després de la denúncia?

Edita:

dincat

Amb el suport de:

Col·labora:

UAVDI
CatALòNiA

Redacció:

Equip del programa "Accés a la justícia de persones amb discapacitat intel·lectual o del desenvolupament"

Validació de textos:

Anna Morón i Roger Vilaseca
(Dincat Plena inclusió)

Any d'edició:

2020

Traducció del text:

Maria Deulofeu

Il·lustracions:

Miguel Gallardo, Martín Tognola

Disseny:

Pilar Gorriz, Cesc Llinares

Índex

1. **Què és aquest document? / pàgina 4**
2. **Paraules que has de conèixer / pàgina 9**
3. **Persones vulnerables / pàgina 12**
4. **Discriminació / pàgina 13**
5. **Què és un delicte? / pàgina 15**
6. **Tipus de delictes / pàgina 17**
7. **Delictes d'odi / pàgina 18**
8. **Com responem als delictes d'odi? / pàgina 20**
9. **Com denunciar? / pàgina 22**
10. **Com m'ha d'atendre la policia? / pàgina 24**
11. **Què passa després de la denúncia? / pàgina 26**

1. Què és aquest document?

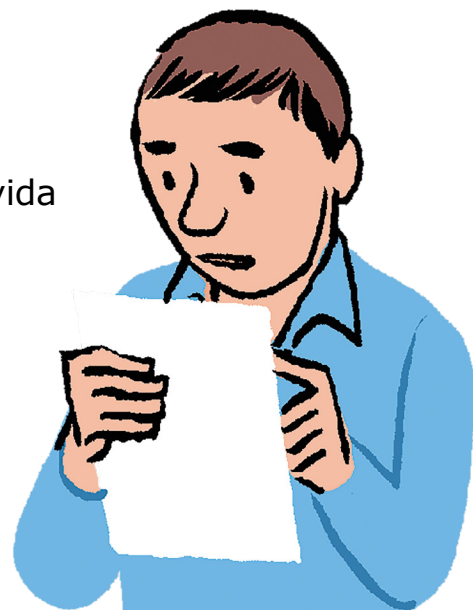
Aquest document és una guia creada per Plena inclusió.

La **meta** d'aquesta guia és facilitar l'accés a la justícia en igualtat de condicions.

Una **meta** és un objectiu o una missió important que vols aconseguir.

Plena inclusió és l'organització que representa les persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament a Espanya.

La meta de Plena inclusió és defensar els drets d'aquestes persones i millorar la seva qualitat de vida i la de les seves famílies.

La Convenció de l'**ONU** sobre els drets de les persones amb discapacitat és la **norma internacional** més important per defensar els drets de les persones amb discapacitat.

L'**ONU** és l'Organització de les Nacions Unides.

És una organització que uneix molts països. Espanya és un d'aquests països.

Una **norma** és un tipus de llei. És obligatori complir una norma.

Internacional vol dir que la norma s'ha de complir en diversos països.

Els països que accepten la Convenció estan obligats a complir-la.

L'**article** 13 d'aquesta Convenció defensa el dret a l'accés a la justícia en igualtat de condicions.

Un document llarg es pot dividir en **articles**. Cada article parla sobre una idea diferent.

Plena inclusió pensa que no hi ha prou accessibilitat en el sistema **judicial** i les persones amb discapacitat no poden accedir-hi en igualtat de condicions.

Judicial vol dir que està relacionat amb la justícia i amb les lleis.

Per això, Plena inclusió ofereix formació a jutges, advocats, **fiscals**, policies i altres persones que participen en els **processos judicials**.

El **fiscal** és un advocat que treballa per a l'Estat.

El fiscal actua en nom de tots els ciutadans.

Un **procés judicial** són tots els passos que segueix la llei quan una persona no respecta les lleis.

La meta de la formació és que aquestes persones coneguin quines adaptacions poden fer en un procés judicial per **garantir**-hi l'accés en igualtat de condicions.

Garantir un dret és assegurar-te que es respecta aquest dret.

A més, és necessari que les persones amb discapacitat coneguin quin tipus de delictes poden patir i com poden denunciar-los.

Aquesta guia es dirigeix a:

- Persones amb discapacitat intel·lectual o del desenvolupament.
- Totes les persones que no coneixen bé el sistema judicial.
- Persones **vulnerables**.

Una persona **vulnerable** és algú que pot ser ferit o danyat per algun tret personal.

Per exemple, una persona que no sap llegir és vulnerable en temes de salut perquè necessita suport per llegir la informació dels seus medicaments.

2. Paraules que has de conèixer

Per llegir aquesta guia has de conèixer algunes paraules:

Advocat d'ofici

Advocat que et defensa gratis si compleixes unes condicions.

Per exemple, si tens ingressos econòmics baixos o si has patit un atac terrorista.

Atestat policial

Document en el qual la policia explica què ha vist o què li han explicat sobre una situació relacionada amb un delicte.

Codi penal

Totes les normes i lleis que diuen quin càstig ha de complir una persona quan comet un delicte.

Col·lectiu

Grup de persones que tenen un tret comú.

Per exemple, persones amb discapacitat o persones grans.

Estereotip

Idea que té la societat sobre com ha de ser una persona per algun tret personal.

Un exemple d'estereotip és que totes les persones amb la síndrome de Down són afectuoses.

Instància de part

Quan el delicte només s'investiga si hi ha una denúncia.

Exemple: Un robatori.

Persegüible d'ofici

Quan un delicte és greu i la persona que el pateix decideix no denunciar, però la policia o un jutge investiguen igualment.

Exemple: Quan la teva parella et maltracta.

Perjudici

Opinió sobre un assumpte, una persona o un col·lectiu que et formes abans de conèixer-lo prou.

Els prejudicis gairebé sempre són negatius.

Per exemple:

Les persones amb discapacitat no se saben comportar en públic.

Per això, no les deixo entrar a la discoteca.

Ratificar la denúncia

Quan llegeixes la denúncia i dius que estàs d'acord amb el que hi diu.

Terrorisme

Quan grups organitzats utilitzen la por i el terror per controlar altres persones i aconseguir les seves metes.

Per exemple, un grup terrorista pot amenaçar amb matar els polítics si no fan el que demanen.

Treballs en benefici de la comunitat

Treball que un jutge t'obliga a fer durant un temps quan comets algun tipus de delicte.

No et paguen per fer aquest treball i sempre ajudes d'alguna manera la societat.

Per exemple, neteges un parc o cuides persones grans.

3. Persones vulnerables

Les persones amb discapacitat intel·lectual o del desenvolupament són més vulnerables en el sistema judicial per aquestes raons:

- Hi ha moltes barreres i dificultats.
- El sistema judicial és difícil d'entendre.
- De vegades no reben els ajustos i els suports necessaris.

4. Discriminació

La discriminació és un tracte diferent cap a una persona. Sol ser injusta.

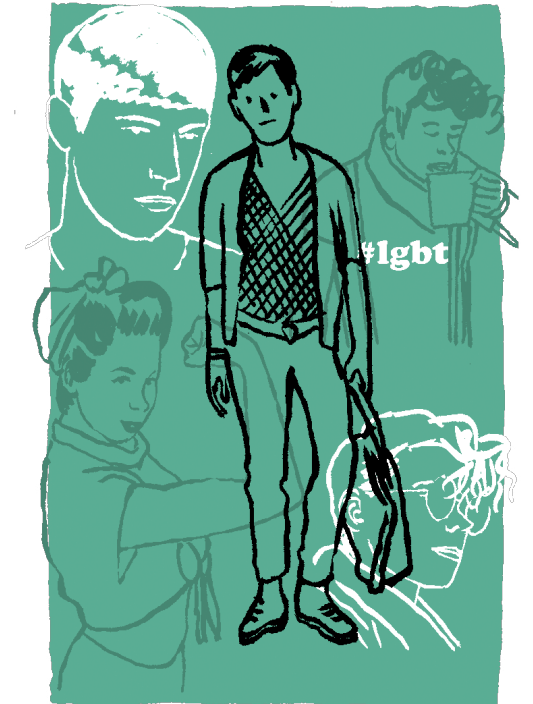
És injusta quan algú et tracta com si fossis inferior per algun tret personal.

Per exemple:

- Per tenir discapacitat.
- Per la teva **orientació sexual**.
- Pel teu sexe.
- Per la teva religió, raça o idioma.
- Per pensar de manera diferent.

La discriminació és injusta quan et treu els teus drets.

L'**orientació sexual** és qui t'atreu. Per exemple, et poden atreure les dones, els homes o tots dos.

A més, la discriminació pot provocar que diferents persones o col·lectius pateixin violència.

Hi ha molts tipus de violència.
Per exemple:

- Amençar.
- **Agredir.**

Agredir és atacar una persona per fer-li mal.

- **Ridiculitzar.**

Ridiculitzar és posar en ridícul i riure's d'una persona.

- **Assetjar.**

Assetjar és molestar o insultar una persona de manera repetida al llarg del temps.

5. Què és un delicte?

Un delicte és una manera de comportar-se que fa mal i ofèn altres persones.

Els delictes també poden provocar **danys materials** i danys a la societat en general.

Els **danys materials** es produeixen quan es trenquen o es fan malbé objectes o llocs de valor.
Per exemple,
un fanal o una finestra.

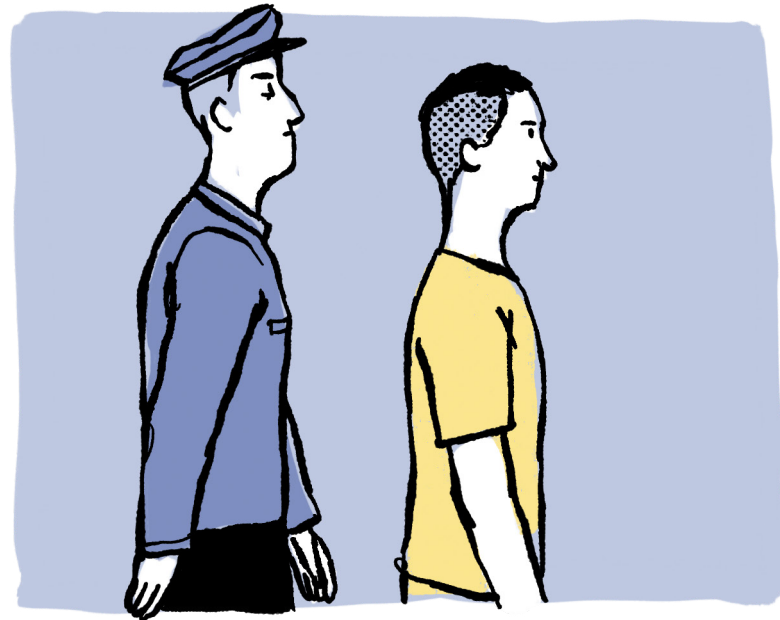
Si comets un delicte, estàs incomplint la llei.
Quan ets **víctima** d'un delicte i decideixes posar una denúncia, el procés s'anomena iniciar a instància de part.

La **víctima** és la persona que pateix un delicte.
Per exemple,
t'assetgen pel carrer.

També és possible que siguis víctima d'un delicte, però no vulguis denunciar.

En aquest cas, la policia, els jutges o el fiscal poden investigar i denunciar igualment.

Aquest procés s'anomena perseguir d'ofici.

6. Tipus de delictes

El Codi penal diu que robar, portar una arma i vendre drogues són delictes.

Altres delictes també són:

- Provocar un incendi.
- Agredir.
- El terrorisme.

Segons la gravetat del delicte que has comès, has de complir un càstig diferent.

Per exemple:

- Si incendies una paperera, has de pagar una multa.
- Si incendies un bosc, has d'anar a la presó.
- Si condueixes sense carnet, has de fer treballs en benefici de la comunitat.
- Si condueixes sense carnet i provoques un accident, has d'anar a la presó.

7. Delictes d'odi

Els delictes d'odi es basen en els prejudicis envers un col·lectiu.

És a dir, t'ataquen perquè formes part d'un grup de persones que tenen un tret en comú.

A Espanya, les persones que pateixen delictes d'odi els denuncien rares vegades.

Per això, necessiten el suport de la societat i de les **institucions** i sentir-se segures per denunciar.

Una **institució** és una organització pública.

Les persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament pateixen sovint delictes d'odi.

Per exemple:

Violència de gènere
o assetjament a les xarxes socials.

La **violència de gènere** és la violència que pateixen les dones pel fet de ser dones.

Però moltes vegades, les persones que pateixen delictes d'odi no s'atreveixen a explicar-ho o no saben que el que els passa és un delicte.

Per això, hem decidit prestar atenció especial a aquest tipus de delictes.

8. Com responem als delictes d'odi?

Per acabar amb els delictes d'odi és necessari:

- Educar els nens i les nenes perquè aprenguin a viure en un món **divers**.

Un món **divers** és un món on totes les persones són benvingudes, sense importar els seus trets personals.

- Els mitjans de comunicació han d'ajudar a respectar les diferències.

- Hem d'eliminar els estereotips.

Però de moment, encara hi ha delictes d'odi.

Per això, necessitem saber què cal fer per reconèixer i denunciar aquest tipus de delictes i defensar així els nostres drets.

Quan et molesta alguna situació, és important parlar-ne amb una persona de confiança.

De vegades, no cal denunciar i la persona de confiança et pot aconsellar com actuar.

Per exemple, quan una persona et molesta en una xarxa social, pots bloquejar-la.

Quan la situació no millora, pots denunciar.

Lavors, la policia i el **jutjat** investiguen què està passant. Amb les dades de la investigació, un jutge valora la situació.

El **jutjat** és el jutge i la resta de persones que participen en un procés judicial, com el fiscal.

Pot ser que el jutge pensi que no hi ha cap delicte en la situació que has denunciat. En aquest cas, el procés acaba aquí.

Quan el jutge pensa que sí que hi ha delicte, decideix el càstig per a la persona que l'ha comès.

9. Com denunciar?

Aquests són els passos que has de seguir per posar una denúncia:

1. Vas a una comissaria i expliques el que t'ha passat a la policia o als Mossos d'Esquadra.

Pot acompanyar-t'hi una persona de confiança.

2. La policia o els Mossos d'Esquadra poden preguntar-te diverses vegades sobre el que ha passat.

Si pensen que és un delictes, investiguen sobre el que ha passat.

3. Pots demanar un advocat d'ofici perquè t'ajudi quan poses una denúncia.

La persona a la qual denuncies també pot demanar-ne un.

4. Quan acabes la denúncia, l'has de revisar i confirmar que estàs d'acord amb tot el que diu.

Això s'anomena ratificar la denúncia.

Si no ratifiques la denúncia, el fiscal pot decidir investigar igualment.

5. La policia et dona una còpia de la denúncia. És molt important que guardis bé aquesta còpia.

6. La policia t'explica el que ve després de la denúncia.

Tenen documents en lectura fàcil si ho necessites.

Recorda que si tens discapacitat intel·lectual o del desenvolupament, pots demanar suports durant tot el procés.

10. Com m'ha d'atendre la policia?

Quan poses una denúncia, la policia t'ha de tractar de manera adequada.

Aquestes són algunes coses que la policia ha de tenir en compte:

- Has de seure en una zona de la comissaria on et sentis a gust.
- La policia ha d'escoltar-te i prendre nota de tot el que expliquis.

Això s'anomena atestat policial.

- Poden fer-te preguntes. Si no les entens, demana que te les expliquin millor.
- Pots demanar un descans quan necessitis parar.
- La policia revisa totes les dades i valora si estàs en perill.

En aquest cas, et donaran els suports necessaris per garantir la teva seguretat.

Per exemple:

Et porten a l'hospital o et posen en contacte amb **recursos** que et poden anar bé.

Un **recurs** és un servei o un lloc que et dona suport en un moment que ho necessites.

Per exemple, una casa d'acollida si ets víctima de violència de gènere.

11. Què passa després de la denúncia?

De vegades després de la denúncia, hi ha un judici.

D'altres vegades, no es fa res després de la denúncia i el procés acaba aquí.

De vegades no hi ha judici perquè arribes a un acord amb la persona a la qual has denunciat.

Quan hi ha un judici, el resultat pot ser el que tu esperaves o un resultat diferent.

El jutge pot decidir que hi ha delicte i posar un càstig a la persona que l'ha comès.

El jutge també pot decidir que no hi ha delicte.

Durant tot el procés del judici pots demanar una persona de suport.

També pots demanar ajuda a la **federació** Plena inclusió de la teva comunitat autònoma.

Una **federació** és un grup d'associacions amb metes semblants.

Per exemple, a la federació **Dincat Plena inclusió Catalunya** participen associacions de suport a persones amb discapacitat intel·lectual o del desenvolupament.

© Lectura Fàcil Europa.
Més informació a www.easy-to-read.eu

Contacte:

Telèfon: 659 272 270

uavdi@cataloniafundacio.cat | www.dincat.cat

Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada
3.0 Espanya (CC BY-NC-ND 3.0 ES)